80 gr. Avrupa
20 Adet

YARDIMCI OKUMA KİTAPLARI

Yardım	E. Enata
Güzel Araba	Turhan Oğuzkan
Kaç Etti? Kaç Kaldı?	Turhan Oğuzkan
Leki ile Köpeği	Emin Özdemir
Harman	Kemal Demiray
Güzel Bir Köy	Turhan Oğuzkan
Bu Ne? Şu Ne?	E. Enata
Yüz Lira	K. Demiray - E. Özdemir
İsmail Dayı ile Eşeği	Ali Rıza Özgüç
Ona Sağlık	K. Demiray - A. R. Özgüç
Nasıl Tavukçu Oldum?	Emin Özdemir
Yangın	Emin Özdemir
Mektuplar	Turhan Oğuzkan
Gurbet	Emin Özdemir
Sağır Osman	Ali Rıza Özgüç
Az Tamah Çok Zarar Verir	Tahsin Saraç
Yetim Ali	Fakir Baykurt
Talih Kuşu	Emin Özdemir
Sınır Kavgası	Fakir Baykurt
Ak Kavak Kızı	Ali Rıza Özgüç
Altın Bilezik	Tahsin Saraç
Ağustos Böceği ile Karınca	Tahsin Saraç
Nasrettin Hoca	Ali Rıza Özgüç
Deli Dana	F. Baykurt - T. Oğuzkan
Balta Sapı	Tahsin Saraç
Çigara Dumanı	Fethi Ülkü
Üç Hikâye	Talât Tekin
Uzun Mehmet	T. Oğuzkan - E. Çakıroğlu
Küçük Kahraman	Ali Rıza Özgüç
Erzurumda Aziziye Savaşı	Tahsin Saraç
Sarıkavak Okulu	Fethi Ülkü
Boğazdere	Orhan Asena
Deli Dumrul	Ş. Elçin - T. Oğuzkan
Küçük Köprü	Fakir Baykurt
Bir Fındık Düştü Dalından	Orhan Asena
Çolak Pehlivan	Tahsin Saraç
Üvey Ana	Ceyhun Atuf Kansu

Bakanlık Yayınevleriyle bütün kitapçılarda
150 şer kuruş fiyatla satılmaktadır.

Ali 3974

F. 90 Kuruş

TIŞ VE DAĞITIM YERİ: İstanbul'da Devlet Kitapları Müdürlüğü
ve illerde Milli Eğitim Bakanlığı Yayınevleri

YENİ OKUMA KİTABI 1

1958

Bu kitaptaki resimler Nevide Gökaydın tarafından çizilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 29/IX/1958 tarih ve 262 sayılı kararıyle İlkokulların birinci sınıfları için ders kitabı olarak kabul edilmiş. Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğünün 17/X/966 tarih ve 14804 sayılı emriyle sekizinci defa olarak 500.000 sayı basılmıştır.

1

HER SABAH

Her sabah saatin sesi uyandırır
Beni o tatlı uykumdan.
Hemen fırlarım yatağımdan.
Koşup elimi yüzümü yıkar,
Önlüğümü giyerim.
"Günaydın, anneciğim!
Günaydın, babacığım!„ derim.
Saçımı tarar,
Kahvaltımı eder,
Okuluma giderim.

Ş. E. Regü'den

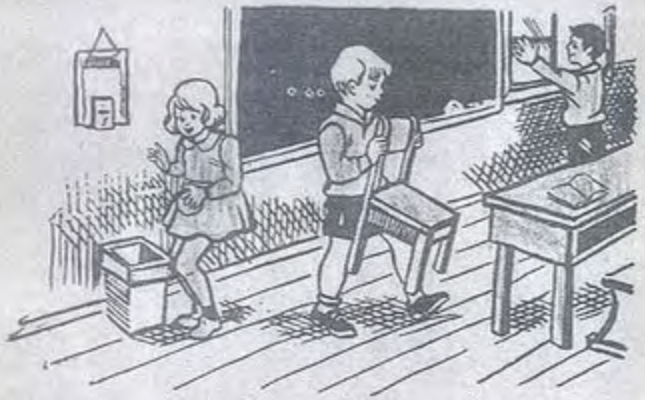

2

SINIF KENDİ EVİMİZ

Sınıf kendi evimiz,
Tertemiz tutmalıvız.

Çamurlanmasın yerler;
Sonra bize ne derler?

Açık kalsın pencere.
Kâğıt atmayın yere.

Ya öğretmen girerse,
"Ne ayıp size!„ derse...

Sınıfta uslu durun.
Rahat rahat oturun.

İ. B. Tez'den

3

OYUNA BAŞLARKEN

Çan çan çan çan çikolata.
Hani bize limonata?
Limonata bitti.
Hanım kızı gitti.
Nereye gitti?
İstanbul'a gitti.
İstanbul'da ne yapacak?
Terlik, pabuç alacak.
Terliği, pabucu ne yapacak?
Düğünlerde şıngır mıngır giyecek.

DEDEMİN ÇİFTLİĞİ

Dedemin İzmir'de bir çiftliği var.
Otlağında koyunlar:
Orada me me me,
Burada me me me,
Ötede me me me,
Beride me me me...
Türlü türlü oyunlar...
Ne kadar güzel,
Ne kadar güzel!
Dedemin İzmir'de bir çiftliği var.

Havuzlarında kazlar:
Orada tıs tıs tıs,
Burada tıs tıs tıs,
Ötede tıs tıs tıs,
Beride tıs tıs tıs...
Yerlerinde durmazlar:

Haydi yüzelim,
Haydi yüzelim!

Dedemin İzmir'de bir çiftliği var.
Ahırında inekler:
Orada mu mu mu,
Burada mu mu mu,
Ötede mu mu mu,
Beride mu mu mu...
Her biri sizi bekler:
Sütleri tatlı,
Sütleri tatlı!
Dedemin İzmir'de bir çiftliği var.

Kümesinde tavuklar:
Orada gıt gıdak,
Burada gıt gıdak,
Ötede gıt gıdak,
Beride gıt gıdak...
Sıra sıra folluklar:

Taze yumurta,
Taze yumurta!

Dedemin İzmir'de bir çiftliği var.

Yollarında eşekler:
Orada a i a,
Burada a i a,
Ötede a i a,
Beride a i a...

Sizi getirecekler:
Binin çocuklar,
Binin çocuklar!

Hepsi diyorlar ki size.
"Biz olmasak çiftlik olmaz.
İşleri kim görür, kim görür?
Sizleri kim besler, kim besler?
Biz olmasak çiftlik olmaz.,,

5

NİNNİLER

Pisi pisi mav dedi.
Bir kaşıcık yağ dedi.
Yağ olmazsa bal olsun,
Benim yavrum sağ olsun, ninni...

Ninni desem dağlar uyur.
Dağlarda lâleler büyür.
Benim yavrum şimdi uyur.
Ninni yavrum, ninni...

6

UYUSUN DA BÜYÜSÜN!

Bir varmış, bir yokmuş. Minik bir köpek yavrusu varmış.

Öyle uykusu gelmiş, öyle uykusu gelmiş ki...

— Aman, ne çok uykum geldi! demiş.

Oraya bakmış, buraya bakmış, yumuşacık bir minder bulmuş. Hemen gitmiş. Minderin ortasına kıvrılıp yatmış.

Sonra başlamış esnemeğe. Bir esnemiş, iki esnemiş, üç esnemiş...

Derken gözlerini yummuş.

Yumar yummaz da, niiinniii...

Bir de kara gözlü minnacık bir serçe varmış.

Onun da öyle uykusu gelmiş, öyle uykusu gelmiş ki...

— Aman, ne kadar yorgunum... Nasıl da uykum geliyor! demiş.

Yuvası bir elma ağacındaymış. Pırrrr uçmuş, haydi yuvanın içine. Kanatlarını indirmiş, sıcacık yuvaya gömülmüş.

Bir esnemiş, iki esnemiş, üç esnemiş...

Derken gözlerini yummuş, niiinniii...

Ya beyaz tüylü civciv...

Onun da uykusu gelmiş.

Hemen annesine sokulmuş. Şöyle kımıldanmış, böyle kımıldanmış, başlamış esnemeğe...

Bir esnemiş, iki esnemiş, üç esnemiş... Derken, niiinniii...

H. E. Gilbert'ten

7

BİR VARMIŞ, BİR YOKMUŞ...

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde;
Cinler cirit oynarken eski hamam içinde...
Ben diyeyim bu ağaçtan,
Siz de deyin şu yamaçtan,
Uçtu, uçtu, bir kuş uçtu;
Kuş uçmadı, gümüş uçtu;
Gümüş uçmadı, Memiş uçtu...
Uçar mı, uçmaz mı derken,
Anam düştü eşikten,
Babam düştü beşikten...

Biri kaptı maşayı,
Biri aldı kaşağıyı;
Kaçayım dedim,
Dolandım durdum dört köşeyi...

Şu köşe yaz köşesi,
Şu köşe güz köşesi...
Bir fare deliği buldum,
Attım kendimi dışarı...

Az gittim,
Uz gittim,
Dere tepe düz gittim.
Bir de dönüp baktım ki,
Gide gide bir arpa boyu yer gitmişim...

Masalını da siz söyleyin.

E. C. Güney'den

8

BONCUK'LA ANNESİ

Boncuk sevimli bir kedi yavrusudur. Bir gün annesine ayaklarını gösterdi:

— Bir, iki, üç, dört. Ben bu dört ayağımla ne yaparım? dedi.

Annesi:

— Tin tin koşar, zıp zıp zıplarsın, yavrum, dedi.

Minik Boncuk koştu, zıpladı; koştu, zıpladı.

Bir gün de yeşil gözlerini göstererek:

— Anneciğim, bunlar ne işe yarar? dedi.

Annesi:

— Onlarla eti, ciğeri, minik fareleri görürsün, dedi.

Boncuk, gözlerini bir sağa, bir sola, bir sağa, bir sola oynattı.

Başka bir gün, Boncuk kulaklarını gösterdi:

— Bunlarla ne yaparım, anneciğim?

Annesi:

— Benim sesimi, Karabaş'ın havlamasını, farelerin tıkırtısını işitirsin, yavrum, dedi.

Boncuk, minimini kulaklarını bir ileri, bir geri, bir ileri, bir geri oynattı.

Bir gün de burnunu gösterdi:

— Bununla ne yaparım anneciğim?

Annesi:

— Etin, ciğerin, farelerin kokusunu alırsın, dedi.

Boncuk etrafı kokladı.

Ertesi gün annesine kuyruğunu gösterdi:

— Bununla ne yaparım, anneciğim?

— Sevindiğin zaman bir sağa, bir sola, bir sağa, bir sola sallarsın.

Boncuk, kuyruğunu bir sağa, bir sola, bir sağa, bir sola salladı.

O sırada mutfakta küçük bir fare dolaşıyordu.

Boncuk, kulaklarını dikti, tıkırdıyı duydu. Burnunu uzattı:

— Oh, burnuma fare kokusu geliyor, dedi.

Yeşil gözlerini kapının deliğine uydurdu:

— İşte minik fare! Tam bana göre bir av, dedi.

Dört ayağıyla tin tin koştu, minik fareyi yakaladı, annesine getirdi.

Sevincinden kuyruğunu bir sağa, bir sola salladı.

— Miyav miyav, anneci-

Bonc te bütün söylediklerini öğrendim,

gün ann

— Bir,

ne ya

9

KENDİMİZİ NASIL TANITALIM?

Kim olduğumuzu sorduk-ları zaman,

önce adımızı, soyadımızı;

sonra kimin çocuğu olduğumuzu; ondan sonra da okulumuzu, sınıfımızı söyleriz:

— Ben Ahmet Demirci. Öğretmen Salim Demirci'nin oğluyum. Atatürk İlkokulunun birinci sınıfında öğrenciyim.

Siz de kendinizi tanıtın.

10

ADRESİMİZ

Okul müdürü, Doğan'a sordu:

— Nerede oturuyorsunuz?

— Ankara'da, Öğretmenim.

— Ankara'nın neresinde?

— Bahçelievler'de.

— Eviniz hangi sokakta? Numarası kaç?

— 41 inci Sokakta, numarası 9

— Öyleyse şu kâğıda adresini yaz.

Doğan, adresini şöyle yazdı:

Doğan Yılmaz,
41 inci Sokak, 9,
Bahçelievler,
Ankara.

Siz de kendi adresinizi yazın.

BAYRAĞIMIZ

Bayrakların en güzeli,
Kanımız gibi kırmızı.
Sanki gökyüzünden almış
Koynuna ay'la yıldızı.

İsteriz ki, başımızda
Süzülsün her zaman nazla.
Canımızdan daha fazla
Severiz bayrağımızı.

ATATÜRK

Atatürk bu millete
Kuvvet verdi, yürüsün.
Umut verdi, can verdi,
Bu milletin çocukları büyüsün!...

A. Bulak'tan

13

YÜN YELEK

– Anneciğim, bana bir yün yelek örmez misin?

– Yün getir de öreyim, yavrum.

– Yünü nerden bulayım?

– Koyundan iste.

– Koyun kardeş, annem bana yelek örecek; biraz yün vermez misin?

– Yünüm henüz pek kısa. Çayıra söyle de ot versin; besleneyim, tüylerim uzasın.

– Yeşil çayır, koyun kardeşe ot vermez misin?

– Veririm. Ama buluta söyle de yağmur yağdırsın, otum büyüsün.

– Güzel bulut, lütfen şu yeşil çayıra yağmur yağdırmaz mısın?

– Niçin yağdırmayayım? Ama rüzgâra söyle de beni çayırın üstüne götürsün.

– Canım rüzgâr, şu güzel bulutu çayırın üstüne götürmez misin?

Rüzgâr esti, bulutu çayırın üstüne götürdü. Yağan yağmurlarla otlar büyüdü. Koyun da beslendi, uzayan yünlerini çocuğa verdi. Anne bunları yıkadı, taradı, eğirdi, oğluna güzel bir yün yelek ördü.

İ. H. Sunal'dan.

14

KAR

Ne yumuşak, ne de ak!...
Görünce biraz sıcak,
Eriyip su olacak.

Lapa lapa yağarken
Onu uzaktan gören,
Kuş tüyleri sanacak.

Daha hoş ne var bundan?
Kim demiş, kar topundan
Parmaklarım donacak?

H.-Â. Yücel'den

15

KARDAN ADAM

— Sıdıka, gel, bak, ben kardan adam yaptım.
Şapkası, babamın eski şapkası.
Burnu havuçtan.
Bir de bastonu var: Kocaman bir sopa.
Bak, duruşu nasıl? Kimseden korkusu yok, değil mi?
Haydi, biz eve gidelim. Kardan adam bahçemizi beklesin.
— Sıdıka, gel, bak, kardan adam yok olmuş!
Şapkası, sopası yerde. Burnunu serçeler gagalamış,
Gökyüzünde güneş nasıl gülüyor...
Nereye kaçtı bu kardan adam?
Hani bahçemizi bekleyecekti...

16

BİLMECELER

Çarşıdan aldım, bir tane; Nar
Eve geldim, bin tane.

*

Küçücük fıçıcık, Limon
İçi dolu turşucuk.

*

Şekere benzer, tadı yok; Kar
Gökte uçar, kanadı yok.

*

Dağdan gelir, taştan gelir; Keçi
Bir kükremiş aslan gelir.

17

YÜZE KADAR

Sayıların ilki bir,
Ardından iki gelir.
Üç, dört, beş, altı diye
Yaşım erdi yediye.
Olsun sekiz, dokuz, on;
Sayıya bu olmaz son.

On bir, on iki, on üç,
Saymak bana gelmez güç.
On dört, on beş, on altı.
Durun, daha var altı:
On yedi, on sekiz var.
Tam on dokuza kadar
Geldik böyle sayarak.
Yirmi, değildir uzak.
Sonra otuz, kırk, elli;
Altmış ın adı belli.
Haydi çabuk sayalım,
Sona sıfır koyalım:
Yetmiş, seksen, doksan, yüz.
Yüzde hesap görürüz.

H. - Â. Yücel'den

18

EVİMİZ

Her kuşun bir yuvası,
Bir annesi, babası,
Birkaç da kardeşi var.

Biz de kuşlar gibiyiz.
Yuva, bizim evimiz;
Yemeği, ateşi var.

Ev toplar her gün bizi,
Orda annemin dizi.
Evin nerde eşi var?

R. Çalapala'dan

19

KARABAŞ'IN EVİ

Bir varmış, bir yokmuş, Karabaş adında akıllı bir köpek varmış. Karabaş'ın evi yokmuş.

Bir gün Karabaş:

— Kış yaklaşıyor. Soğuklar başlamadan bir ev yapayım, demiş.

Güzel bir yer seçmek için yola çıkmış. Yolda Uzunkulak'a raslamış. Uzunkulak:

— Günaydın, Karabaş kardeş! Böyle erken erken nereye gidiyorsun? diye sormuş.

— Kendime ev yapmaya gidiyorum.

— Benim de işim yok. İstersen seninle geleyim. Yardımım dokunur.

— Bana nasıl yardım edersin?

— Bol bol ot, saman taşırım.

— Peki öyleyse, gel.

Karabaş'la Uzunkulak gitmişler, gitmişler... Yolda Paytak Hanıma raslamışlar. Paytak Hanım sormuş:

— Vak vak vak! Günaydın kardeşler. Böyle erken erken nereye gidiyorsunuz?

— Karabaş'a ev yapmaya.

— Beni de alır mısınız? Size yardımım dokunur.

— Sen bize nasıl yardım edebilirsin?

— Geniş gagamla dereden bol bol çamur taşırım.

— Peki öyleyse, sen de gel.

Karabaş, Uzunkulak, Paytak Hanım az gitmişler, uz gitmişler... Yolda Çil Horoza raslamışlar. Çil Horoz:

— Günaydın, kardeşler! demiş. Böyle hep birlikte nereye gidiyorsunuz?

— Karabaş'a ev yapmaya.

— Beni de alır mısınız?

— Uzunkulak ot, saman getirecek. Paytak Hanım dereden çamur taşıyacak. Sen ne yapabilirsin ki bize yardımın dokunsun?

— Ben de her sabah erkenden uyanırım. "Ü ü rü üüüü...„ diye öterim. Sizi uyandırırım.

— Öyleyse sen de gel, Horoz kardeş.

Karabaş, Uzunkulak, Paytak Hanım, Çil Horoz az gitmişler, uz gitmişler. Dere, tepe, düz gitmişler... Güzel bir yer bulmuşlar.

Uzunkulak ot taşımış. Paytak Hanım çamur taşımış. Çil Horoz da her sabah, "Ü ü rü üüüü...„ diye ötmüş, onları erkenden kaldırmış.

Hep birlikte Karabaş'a güzel bir ev yapmışlar.

20
AKILLI KÜÇÜK TAVŞAN

Küçük bir tavşan, yuvasından burnunu çıkarmış, hava alıyormuş.

— Ah, diyormuş, bir büyüsem... Kırlarda koşup oynamak ne hoş olacak! O zaman istediğim yere giderim, yiyeceklerin en iyilerini bulup yerim.

O sırada bir av köpeği, sinsi sinsi, yuvaya yaklaşmış:

— Cici tavşan, gel, seni güzel bir yere götüreyim Orada öyle tatlı havuçlar, lahanalar var ki bayılırsın, demiş.

Tavşan sormuş:

— Gideceğimiz yer uzak mı?

— Yok yok, şuracıkta

Küçük tavşan, köpeğin sözlerine inanmamış. Burnunu biraz daha içeri çekmiş:

— Bizim yuvamızdaki yiyecekler hepsinden daha tatlı. O lahanaları, havuçları siz başkalarına verin, demiş.

Köpek, küçük tavşanı kandıramayacağını anlamış, uzaklaşıp gitmiş.

21

AİLEMİZ

Bilirsiniz:
Hiç birimiz
Evde yalnız değiliz.
Büyükanne, büyükbaba...
— Daha kimler var acaba? —
Baba, oğul, anne, kız,
Ağabeyimiz, ablamız,
Teyzemizle halamız...
Bir soydan, bir kandanız.
İşte böyle, hepimiz
Toptan bir aileyiz.

Küme yıldızlar gibi
Bir arada yaşarız.

İyiliğe koşarız,
Kötülükten kaçarız.

M. N. Ongay'dan

22

YIL BAŞI

Fehmi'nin babası İzmir'e gitmişti. Yıl başından önce dönecekti

Bir sabah kapı çalındı. Fehmi, "Belki babamdır„ diyerek koştu, kapıyı açtı. Gelen, postacıydı:

— Fehmi Tütüncü burada mı oturuyor, küçük? diye sordu.

Fehmi, heyecanla:

— Benim, efendim, dedi.

Postacı ona bir mektup verdi. Fehmi bunu hemen annesine götürdü. Zarfı açtılar. Mektup İzmir'den geliyordu. Birlikte okudular:

Sevgili yavrum, 28 Aralık 1964

İzmir'deki işlerim bitmedi. Bir hafta daha burada kalacağım. Onun için yıl başında aranızda olamayacağım. Yeni yılınız kutlu olsun!

Annene her zamanki gibi yardım ediyorsun, değil mi?

Gözlerinden öperim, sevgili oğlum

Baban
Ahmet Tütüncü

Fehmi üzülmüştü. Annesi:

— Üzülecek bir şey yok, yavrum, dedi. Baban sağ olsun, bize yeter. Sen de ona bir kutlama kartı gönderirsin.

Fehmi, babasına yolladığı karta şunları yazdı:

Yeni yılınızı kutlar, ellerinizden öperim.
Fehmi Tütüncü

23

KIRIK AT

Geçenlerde, bayram diye,
Bir at verdi büyükbabam.
Aman, ne güzel hediye!
Bu, hem atım, hem arabam.
Onu kendim itiyorum,
Tıkır tıkır gidiyorum.

Dün benim at hastalandı,
Yattı yerlere, uzandı
Aldım, babama götürdüm.
Babam, dikkatle hayvana
Baktı, baktı, sonra bana,
"Bacağı kırılmış bunun,
Demirciye götür., dedi.

Ben de artık durur muyum?
Koştum hemen demirciye,
İşinde ustadır diye.

Usta, ilkönce ocağın
Ateşini körükledi;
Sonra, kırılan bacağın
Demirlerini ekledi.
Atım daha sağlam oldu;
Ama, usta da yoruldu.

Anladım ki, iyi işler,
Çalışıp yorulmak ister.

Tevfik Fikret'ten

24

BEBEĞİM

Ne güzel bir bebeğim var!
Odur benim öz çocuğum.
Hele görseniz, ne kadar
Sevimlidir yavrucuğum...

Pembe beyaz yanakları;
Yumuk yumuk iki eli.
Saçı altın gibi sarı,
Kara gözleri sürmeli.

İnsan ondan nasıl bıkar?
Görürüm bütün işini.
Çamaşırını ben yıkar,
Ben dikerim dikişini.

Yavruma bir şey olursa,
Ömrüm oldukça yanayım.
Çok ağlamak fena, ama,
Ne çare, ben de anayım.

O. S. Orhon'dan

5

EVİMİZDEKİ HAYVANLAR

1 Köpek hav hav der,
2 Kedi miyav der.
3 Hırsız fareler
3 Her şeyi yerler.

3

2

4 Tavuk gıdaklar,
5 Ördek de vaklar.
6 Çil horoz öter,
6 "Haydi, uyan!„ der.

4 6

26

FİNO'NUN BAŞINA GELENLER

Ülker'in küçük bir köpeği vardı. Ne zaman sokağa çıksa onu da yanına alırdı.

Bir gün babası:

— Kızım, dedi, evimiz cadde üzerinde. Durmadan taşıtlar geçiyor. Sen caddede nasıl yürüneceğini bilirsin, ama Fino bilmez. Hem kendine, hem de ona çok dikkat et.

Ülker, Fino'yu karşısına oturttu:

— Bak bana, yaya kaldırımından aşağıya inmek yasaktır.

— Hav hav.

— Karşıya geçerken önce sola, sonra sağa, sonra bir daha sola bakacaksın, anladın mı?

— Hav hav.

— Eğer yakınlarda bir taşıt yoksa, hızlı yürüyüp doğru karşıya geçeceksin.

— Hav hav.

— Oralarda memur varsa onun "Geç!" işaretini bekleyeceksin.

— Hav hav.

Ertesi gün cadde kalabalıkken evden çıktılar. Ülker sanıyordu ki Fino kendisinden hiç ayrılmayacak. Onun için, boynuna tasma bile takmamıştı.

Yaya kaldırımının kenarında durdular. Ülker, karşıya geçmek için sağa, sola bakıyordu. Birden, acı bir çığlık koptu. Düdükler çalındı, taşıtlar durdu.

Ülker şaşırmıştı. Bir de ne görsün? Fino, topallaya topallaya bir kamyonun altından çıkmıyor mu?

Yaramaz köpek, karşı kaldırımda komşunun kara kedisini görünce her şeyi unutmuş, başına da bu kaza gelmişti.

İ. H. Sunat'tan

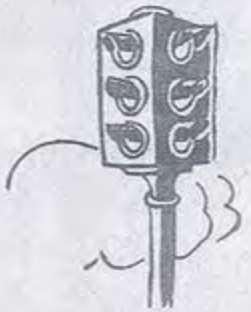

27

BİLMECELER

Ayakları kürektir,
Gagasıyla bir renktir.
Tıslar, yanına varsan.
Suda olur bir gemi.
Bunu sen de bil, e mi?

Kaz

*

Pişirirsen aş olur,
Pişirmezsen kuş olur.

Kuş

*

Gelişi aslan gibi,
Duruşu sultan gibi.
Yayılır hasır gibi,
Sürünür esir gibi.

Su

28

ALİ DAYI'NIN KEÇİLERİ

Ali Dayı'nın iki keçisi vardır. Bunlar sık sık kavga ederler. Birbirlerine tos vura vura boynuzlarını bile kırdılar.

Keçi inadı derler ya, yaramaz hayvanlar yine de döğüşüyorlar. Nerdeyse kafaları kırılacak.

Ali Dayı bu keçilerle başa çıkamadı.

— Ne halleri varsa görsünler, dedi.

Keçiler, bir gün hiç yoktan bir kavgaya daha tutuştular. Bahçede buldukları bir tutam ot için birbirlerine girdiler:

— Onu önce ben gördüm!

— Hayır, ben gördüm!

— Onu sana kaptırmam!

— Ben sana hiç kaptırmam!

— Öyleyse al sana: Çat!

— Sen de al: Pat!

Kafaları da ne sağlammış... Arka ayakları üstüne kalkıp kalkıp vuruşuyorlar:

— Çat!

— Pat!

Döğüş gitgide kızıştı. Keçiler, birbirlerini süre süre bahçe duvarının dibine kadar gittiler. Burada arı kovanları vardı. İtişip kakışırken bunlardan birini devirdiler. Arılar ürküp dışarı fırladılar. Bir anda keçilerin burunlarına, kulaklarına üşüştüler. İğnelerini batırmaya başladılar:

— Cız! Cız!

Döğüş hemen durdu. İnatçılardan her biri bir yana kaçtı. Ama nereye gittilerse arılardan kurtulamadılar. Biraz sonra yüzleri davul gibi şişti.

Ali Dayı, olup bitenleri pencereden görmüştü. İnatçı keçilere hiç acımadı:

— Oh olsun! Cezalarını buldular, dedi.

L. H. Sunat'tan

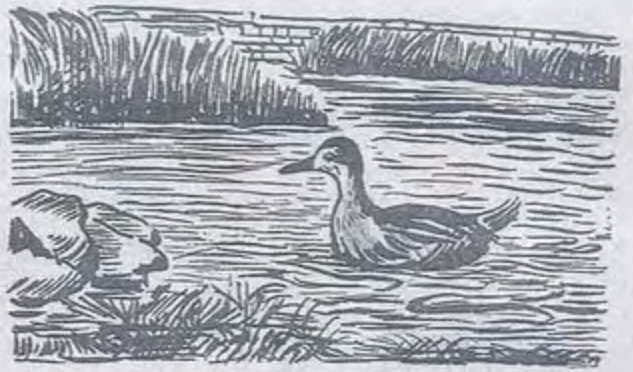

29

PAYTAK KARDEŞ

Çil tavuk kuluçkaya yattı. Çıkacak civcivlerini düşüne düşüne yumurtaları ısıtmaya başladı.

Evin sahibi, yanlışlıkla, kuluçkaya başka çeşit bir yumurta da koymuştu.

Üç hafta sonra civcivler çıktılar. Hepsi de güzeldi. Yalnız bir tanesi kardeşlerine benzemiyordu. Gagası yamyassı, sesi bir tuhaftı. Paytak paytak yürümesi hem kardeşlerini, hem annesini şaşırtıyordu.

Çil tavuk

– Ne yapalım, diyordu, Allah onu da böyle yaratmış.

Civcivler yavaş yavaş büyüdüler. Bir gün anneleri onları gezmeye götürdü. Bir derenin kıyısına vardıkları zaman:

— Sakın, dedi, suya yaklaşmayın, boğulursunuz

Ama paytak kardeş suyu görünce duramadı. Kanatlarını çırptı, paytak paytak koştu, dereye atladı.

Çil tavuk:

- Eyvah! yavrum boğulacak, diye o yana koştu. Paytağın keyifli keyifli yüzdüğünü görünce büsbütün şaşırdı. Civcivler de bakakaldılar.

Paytak kardeşin bir ördek yavrusu olduğunu o zamana kadar anlayamamışlardı.

İ. H. Sunat'tan

30

KÜÇÜK FARE

Küçük fare, deliğinden çıktı. Epey dolaştıktan sonra annesinin yanına döndü.

— İki hayvan gördüm, anne, dedi. Biri pek korkunç. Ama öteki, bilsen ne kadar sevimli...

Annesi sordu:

— Nasıldı bu hayvanlar?

Küçük fare anlattı:

— Biri topal topal dolaşıp duruyor. Ayakları çatal çatal, tepesi kıpkırmızı, burnu tıpkı çengel gibi. Ben yanından geçerken kanatlarını çırptı, ağzını bir karış açtı, öyle bir bağırdı ki ödüm koptu. Nereye kaçacağımı bilemedim.

Annesi:

— Horozdur o, dedi. Kimseye kötülük etmez. Ondan hiç korkma. Ya öteki hayvan nasıldı?

— Öteki de güneşte yatıyordu. Tüyleri benekli benekli. Tertemiz bir hayvan. Pembe diliyle bembeyaz göğsünü yalıyor, kuyruğunu hafif hafif oynatıyordu. Bana da tatlı tatlı bakıyordu.

Annesi:

— Aman yavrum, dedi, sen kediyi tanıyamamışsın! O bizim baş düşmanımızdır.

31

İLKBAHAR

İlkbaharda canlanır yer,
Kırlar hep yeşiller giyer.
Geline benzer her ağaç,
Süslü bir etektir yamaç.
Dere akar çağıl çağıl.
Kuzularla dolar ağıl.
Şimdi bakarsın, gök nurlu;
Şimdi bakarsın, yağmurlu.
Güneş bir doğar, bir kaçar;
Hava bir kapar, bir açar

O S. Orhon'dan

32

AĞAÇLAR VE ARILAR

Ağacı kıskanırım,
Yemiş yüklü dalı var.
Bahar olsun, güz olsun,
Ne güzel masalı var!

İmrenirim arıya,
Petek petek balı var.
Konduğu çiçeklerin
Pembesi var, alı var!

C. S. Taranet

33

ÜÇ ARKADAŞ KELEBEK

Üç küçük kelebek arkadaş olmuşlardı. Sabah akşam, bir arada çiçekten çiçeğe uçarlardı. Birinin kanatları bembeyaz, birinin sarı çizgili, ötekinin kırmızı benekliydi.

Bir gün bu üç arkadaş, çayırda uçarlarken ansızın yağmura tutuldular. Sığınacak bir yer aramaya başladılar. Yemyeşil bir tarlada nazlı nazlı sallanan bir papatyaya yaklaştılar:

— Ne olur, güzel papatya, bizi koru! Çok küçüğüz. Kanatlarımız ıslanıyor, diye yalvardılar.

Papatya:

— Çok kalabalıksınız, dedi, hepinizi koruyamam ki... Ama rengi bana uygun olduğu için, beyaz kelebeği yanıma alabilirim. Siz de başka sığınak arayın.

Bunun üzerine beyaz kelebek:

— Teşekkür ederim, papatya kardeş, dedi Ben arkadaşlarımdan ayrılamam.

Sonra arkadaşlarına döndü:

— Haydi çocuklar, başka bir yere gidelim, dedi.

Üç arkadaş, ağır yağmur damlalarının altında çırpına çırpına ilerlemeye başladılar. Az sonra altın renkli bir fulyaya rasladılar:

— Cici fulya, bizi yanına al. Bu yağmurun altında kalırsak öleceğiz, dediler.

Fulya:

— Hepinizi koruyamam. Ama sarı çizgili kelebek benim rengime uygun olduğu için onu alabilirim. Üçünüzün birden elbiselerimi kirletmenizden korkarım, dedi.

Buna da sarı kelebek razı olmadı.

Yollarına devam ettiler. Biraz ileride gelinciğe rasladılar. O da yalnız kırmızı benekli kelebeği isteyince çok üzüldüler.

Kırmızı benekli kelebek:

— Gayret, arkadaşlar, dedi, biraz daha arayalım. Belki üçümüzü birden alacak iyi kalpli bir ev sahibi buluruz.

Döndüler, dolaştılar. En sonunda kocaman bir çınar ağacının geniş yapraklarına sığındılar.

Şimdi birbirlerini daha çok seviyorlardı.

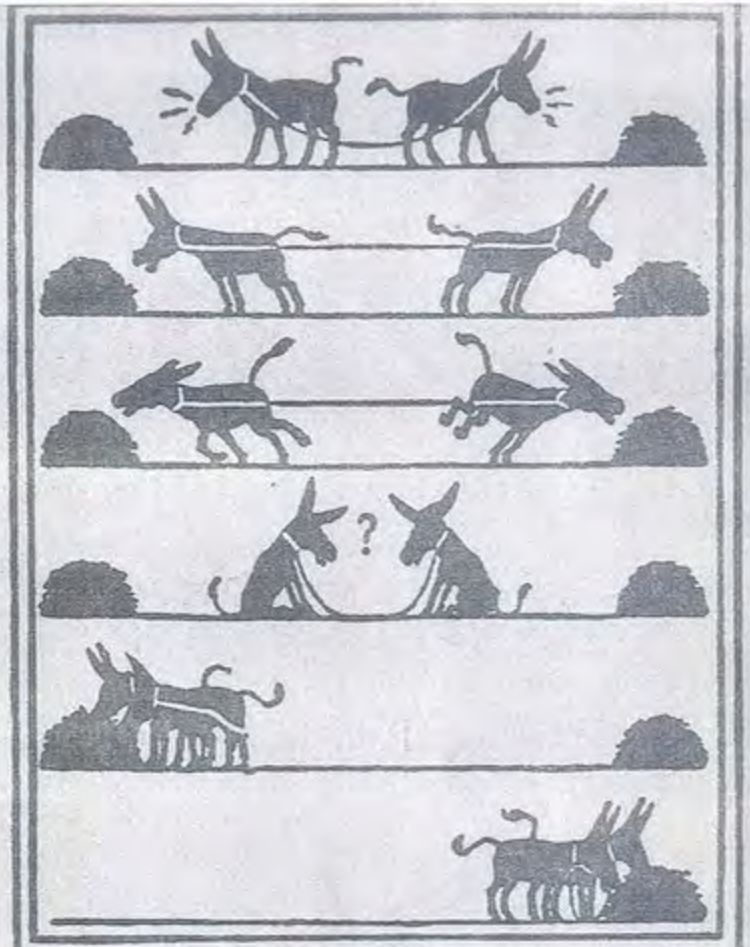

İş Birliği

35
İŞ BAŞINA!

Sabah erken, horoz öter.
Sanki keskin sesiyle der:
"İşin seni bekler, yürü,
Ü ü rü ü... ü ü rü ü!„

Arı gezer çiçekleri.
O da der ki: "Kalma geri;
Bak, kaldı mı gökte yıldız?
Sabah oldu, vız vız vız vız!„

Serçe ne şen, ne de şakrak!
Daldan dala sıçrayarak,
İnce sesle kesik kesik,
"Çalış, diyor, cik cik cik cik!„

Demirci de vurur örse.
Ah bunları tembel görse...
Çekiç der ki: "Çalışmadan
Yaşanılmaz, dan dan dan dan.„

A. U. Elöve'den

36
BİLMECELER

Benim iki pencerem var.
Etrafında etten duvar.
Her gün erkenden açarım,
Gece olunca kaparım.

Göz

*

Biz biz idik.
Otuz iki kız idik.
Ezildik, büzüldük,
İki duvara dizildik.

Diş

37
TİFO MİKROBU İLE ÇOCUK

ÇOCUK. — Kim o kapıyı çalan? Affedersiniz, sesinizi tanıyamadım.

TİFO MİKROBU. — Benim, ben, tifo mikrobu.

Ç. — O, yine mi geldin başımıza?

T. M. — E, elbette. Baharla birlikte ben de gelirim.

Ç. — Ne fena şeysin sen! Büyük küçük herkese saldırırsın. İnsanı aylarca ateşler içinde bırakırsın.

T. M. — Ya, bazı bazı öldürürüm bile.

Ç. — Ama bana bir şey yapamazsın.

T. M. — Neden?

Ç — Çünkü ben tifoya karşı aşılandım.

T. M. — Eyvah, öyleyse ben yanlış kapı çalmışım! Başka yere gideyim.

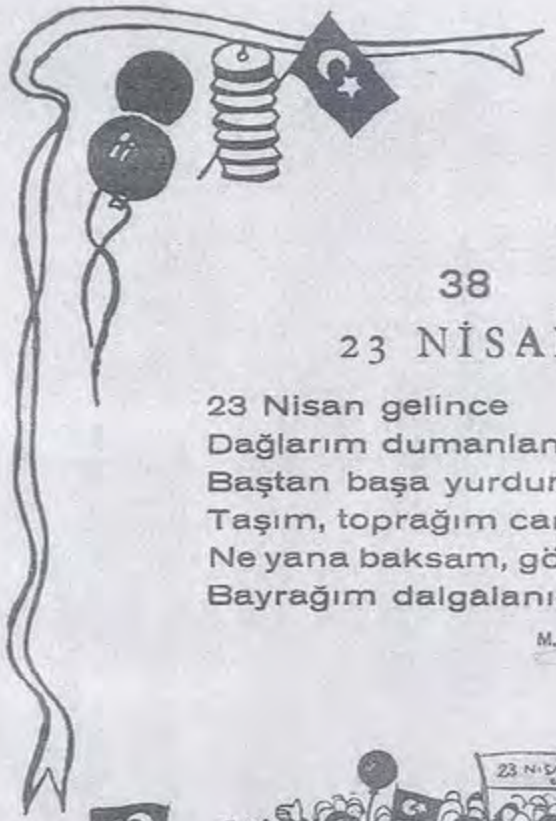

38

23 NİSAN

23 Nisan gelince
Dağlarım dumanlanır.
Baştan başa yurdumda
Taşım, toprağım canlanır.
Ne yana baksam, gönlümce,
Bayrağım dalgalanır.

M. Ç. Göktürk'ten

39

KÜÇÜK GEMİ

Küçük gemi, pupayelken,
Gittiğin yerlerin, benden
Selâm söyle dağlarına,
Selâm söyle bağlarına.
Küçük gemi, küçük gemi,
Beni biraz gezdir, e mi?
Küçük gemi, enginlerde
Martılara benziyorsun.
O sütbeyaz yelkeninle
Nazlı nazlı geziyorsun.
Küçük gemi, küçük gemi,
Sana ben de bineyim mi?

A. Ç. Emre'den

40

TAVŞANLA KİRPİ

Tavşanın biri bir gün meşe ağacının dibinde bir kirpiye raslamış. Kirpi ona:

— Nereye gidiyorsun? diye sormuş.

Tavşan da:

— Düğüne gidiyorum, demiş.

Kirpi:

— Beni biraz bekler misin? demiş.

— Niçin?

— Ben de oraya gidiyorum da... Ama çocuklarıma haber vermedim. Koşa koşa eve kadar gidip geleyim, düğüne birlikte gidelim, olmaz mı?

Tavşan, düğüne kirpi ile beraber gitmek istememiş. Çünkü onun dikenli dikenli elbisesini beğenmemiş.

Kirpi içini çekmiş:

— Ne yapayım, demiş, Tanrı böyle yaratmış. Sen de beni o kadar kötü görme. Ne biliyorsun, belki günün birinde sana bir iyiliğim dokunur.

Kendini beğenmiş tavşan bu söze gülmüş, gülmüş:

— Bu çuvaldız gibi dikenlerinle sen hiç bir işe yaramazsın, demiş.

Tavşan daha bunları söylerken, karşıdaki ağaçların arasından aç bir kurt çıkmış. Gelmiş, gelmiş, yolun ortasında durmuş. Gözlerini tavşana dikmiş.

Tavşan kurdu görünce bir korkmuş, bir korkmuş. "Eyvah, şimdi beni yiyecek!,, diye titremeğe başlamış.

Aç kurt seslenmiş:

— Küçük tavşan, gel bakalım şuraya!

Tavşan yalvarmış:

— Ne olur, kurt kardeş, bu gece bana izin ver. Gidip çocuklarımla helâllaşayım. Yarın sabah gelirim, beni yine yersin.

Kurt, tavşanın yalvarıp yakarmasına aldırış etmemiş.

Tam bu sırada kirpi aç kurdun önüne çıkmış:

— Kurt kardeş, ne olursun, onun yerine beni ye, demiş. Bu dünyada benim kimsem yok. Artık yaşamak da istemiyorum.

Aç kurt, hiç düşünmeden, ağzını bir karış açmış, bir atlayışta kirpiyi kapmış. Ama dili de birdenbire delik deşik olmuş. Kirpiyi yere atmış, ağzından kanlar aka aka ormana kaçmış.

Tavşan bunları görünce, az önce söylediği sözlerden utanmış. Başını önüne eğmiş, kirpinin yanına sokulmuş:

— Sana çok teşekkür ederim, kirpi kardeş, demiş. Bana büyük bir iyilik ettin; hayatımı kurtardın. Bilmem bunu sana nasıl ödeyebileceğim...

O günden sonra kirpi ile tavşan candan dost olmuşlar.

41

KÖPEKLE HOROZ

Bir köpekle bir horoz arkadaş olmuşlardı Günün birinde dünyayı dolaşmağa çıktılar.

Akşam olunca horoz dedi ki:

— Bu gece burada kalalım. Ben şu ağacın dalında tünerim, sen de kovuğunda uyursun.

Köpek, ağacın kovuğuna girdi, kıyrıldı, yattı. Horoz dala sıçradı. İkisi de uykuya daldılar.

Sabahleyin erkenden horoz uyandı. Ötmeğe başladı:

— Ü ü rü üüüüüü.....

Ormandaki tilki onun sesini duydu:

— Aman ne iyi! Horoz ötüyor. bize kahvaltı çıktı, dedi. Hemen ağacın altına geldi:

— Horoz kardeş, horoz kardeş, dedi, ne kadar güzelsiniz! Ne de güzel ötüyorsunuz! Aşağıya buyurun da yüzünüzü yakından göreyim, sesinizi daha iyi işiteyim.

Horoz cevap verdi:

— Teşekkür ederim. Kovukta bir arkadaşım var, onu da çağırırsanız gelirim.

Tilki bu işe daha çok sevindi:

— Ne kadar talihliymişim! İki tane horozu birden yiyeceğim.

Hemen kafasını köpeğin yattığı kovuğa soktu:

— Kahvaltıya buyursanız a, arkadaşınız sizi bekliyor, dedi.

Köpek, tilkinin sivri burnunu görünce:

— Bir dakika bekleyin. hemen geliyorum, dedi.

Bir atılışta tilkiyi boğazından yakaladı.

42
ÇİL TAVUK

Çil tavuk avluda dolaşıyordu. Yerde buğday taneleri buldu.

— Bunları toprağa ekeceğim. Bana kim yardım edecek? diye sordu.

Kazla ördek:

— Yok, yok, yok; biz yardım edemeyiz, dediler.

Çil tavuk buğdayı tek başına ekti.

Yaz geldi, ekinler yetişti. Çil tavuk yine sordu:

— Artık ekinlerimi biçeceğim; sonra harman yapıp döveceğim; sonra da buğdayları değirmene götüreceğim; öğütüp ekmek yapacağım. Bu işlerde bana kim yardım edecek?

Kazla ördek:

— Yok, yok, yok; işimiz var, biz yardım edemeyiz, dediler.

Çil tavuk ekinleri kendisi biçti; harmanı kendisi dövdü; buğdayları değirmene kendisi götürdü, öğüttü. Ekmeği de kendisi pişirdi.

— Ekmeği yerken bana kim yardım edecek? dedi.

Kazla ördek, gagalarını aça aça koştular:

— Biz yardım edeceğiz, biz yardım edeceğiz!

Bu sefer çil tavuk "gıt gıt gıt,, diye güldü:

— Teşekkür ederim, kardeşler. Sizi daha önce yardıma çağırdım, gelmediniz. Şimdi de ekmeği civcivlerimle birlikte kendim yiyeceğim! dedi.

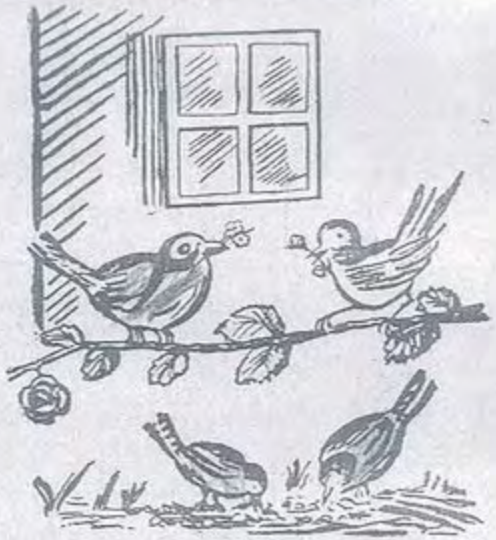

43
SERÇELER

Penceremin önünde
Bir gül fidanı vardı
Her sabah kuşlar gelir,
Dalına konarlardı.

Akşamdan artakalan
Ekmek kırıntıları,
Nasıl sevindirirdi
Küçük sığıntıları...

Eğer biraz geç kalsam
Yemlerini atmaya,
Başlar minik gagalar
Camı tıkırdatmaya.

Pencereme kondular,
Bütün bir kış boyunca.
Öttüler cıvıl cıvıl,
Karınları doyunca.

Pırıl pırıl karların
Bahçeyi örttüğü gün,
Bir köşeye büzülmüş
Minik bir serçe gördüm.

Zavallı küçük serçe,
Nerde ise donacak.
Minnacık yüreciği
Artık vurmaz olacak.

Baktım ki bir kanadı
Kırılmış yavrucağın,
Hemen bir yuva yaptım,
Ta yanına ocağın.

Haftalar geçti böyle,
Kanadı iyi oldu.
Baharda salıverdim,
İçi sevinçle doldu.

Baktım, bu sabah. erken.
Tatlı cıvıltılarla,
"Uyan! uyan!„ diyorlar,
"Bak, ne getirdik sana!„

Benim küçük dostlarım,
Karşılık olsun diye,
Çiçekli bir dalcığı
Getirmişler hediye...

S. Taoju'dan

44

KINALI KUZU

Ali'ye dedesi minik bir kuzu aldı. Annesi de bunun sırtını kınaladı. Kuzunun adı Kınalı Kuzu oldu.

Ali, kuzusunu kırlarda, çayırlarda otlatıyor, ona elinden şeker, üzüm yediriyordu. Böyle böyle Kınalı Kuzu Ali'ye çok alıştı. Ali nereye gitse o da peşinden koşuyordu.

Bir pazartesi günü Ali okuldaydı. Sınıfta öğretmen güzel bir masal anlatıyordu. Çocuklar sessizce dinliyorlardı.

O sırada kapı "tak tak„ diye itildi. Herkes merakla baktı. Bir de ne görsünler? Ali'nin Kınalı Kuzusu değil mi?

Kuzu önce sağa, sola baktı. Sonra "me! me!„ diye bağırarak Ali'nin yanına koştu. Bütün çocuklar katıla katıla güldüler. Öğretmen de çok güldü.

O gün Kınalı Kuzu akşama kadar okulun bahçesinde hopladı, zıpladı. Çocuklar onu çok sevdiler.

45

KİTAPLARIM

Ben çok severim kitaplarımı.
Onlardır benim en iyi arkadaşım.
Bütün bu irili ufaklı harfleri
Ben hep onlardan öğrendim.

Kıyamam hiçbirini incitmeye;
Severim kitaplarımı, canım gibi.
Kimi güzel resimlerle süslüdür,
Bol bol şiirler okutur kimi,
Kimi masallar anlatır bana.
Kimi ağlatır, kimi güldürür.
Hepsi bir şeyler söyler insana.

Ş. E. Regü'den

İÇİNDEKİLER

	Sahife
Her Sabah	1
Sınıf Kendi Evimiz	2
Oyuna Başlarken	3
Dedemin Çiftliği	4
Ninniler	7
Uyusun da Büyüsün	7
Bir Varmış, Bir Yokmuş	9
Boncuk'la Annesi	10
Kendimizi Nasıl Tanıtalım?	13
Adresimiz	13
Bayrağımız	14
Atatürk	15
Yün Yelek	16
Kar	17
Kardan Adam	18
Bilmeceler	19
Yüze kadar	19
Evimiz	20
Karabaş'ın Evi	21
Akıllı Küçük Tavşan	23
Ailemiz	25
Yıl Başı	26
Kırık At	28
Bebeğim	29
Evimizdeki Hayvanlar	31
Fino'nun Başına Gelenler	32
Bilmeceler	34
Ali Dayının Keçileri	35
Paytak Kardeş	37
Küçük Fare	39
İlkbahar	41
Ağaçlar ve Arılar	42
Üç Arkadaş Kelebek	43
İş Birliği	45
İş Başına	46
Bilmeceler	47
Tifo Mikrobu ile Çocuk	47
23 Nisan	48
Küçük Gemi	49
Tavşanla Kirpi	50
Köpekle Horoz	53
Çil Tavuk	55
Serçeler	57
Kınalı Kuzu	59
Kitaplarım	61
İçindekiler	62